

Posudek habilitační práce Pavla Koska:

Enklitika v češtině barokní doby, Brno 2012, (341 str.)

Objemný spis Pavla Koska předložený jako práce habilitační obsahuje jednak teoretickou část úvodní, v níž autor prokazuje schopnost lingvistického zdůvodnění tématu a metody jeho zpracování, dále ucelenou a analyticky přesnou reakci na obsáhlou odbornou literaturu předmětu spolu s upřesněním speciální terminologie, jíž pak v celé práci důsledně užívá, a konečně cilkový výstižný kulturně historický nárys barokní epochy v dějinách češtiny. Hlavní část Koskovy monografie tvoří detailní materiálový rozbor enklitik vyexcerpovaných - zčásti v úplnosti - skoro ze tří desítek prozaických památek, které vyšly tiskem mezi léty 1650 až 1775. Ale u nejrozsáhlejší analyzované památky, Bible svatováclavské, volí autor pro statistické zpracování metodu přesně vymezené sondy a rozlišuje v ní z důvodů žánrových a stylových vlastní znění biblické od nebiblických komentářů v knižním vydání bible obsažených. Reprezentativní výběrovou sondu zužuje promyšleně i u některých jiných objemnějších památek tak, aby se ve svých závěrech mohl v takových případech dovolávat dostatečně velkého (někdy až i tisícovek) *počtu* dokladů. Oceňuji též to, že autor bere v úvahu jisté omezenosti a jednostrannosti svého postupu a důsledky, které to může mít pro jednoznačnost nebo přibližnost jeho závěrů. Do souboru nepojal dobové texty zachované jen rukopisně ani literární tvorbu českého exilu. Přijímám jeho důvody pro výběr analyzovaných textů tak, aby v co nejširší možné míře zastupovaly různé žánry a stylové sféry barokní češtiny. Jazykové doklady z literárních památek vhodně částečně doplňuje z dobových gramatik.

V práci po teoretickém úvodu následují detailní popisy a analýzy dokladů s jednotlivými enklitiky, doprovázené početnými tabulkami a grafy: Ť, Li, Auxiliár préterita, Auxiliár kondicionálu, Pronominální enklitika, Však. Každá z těchto dílčích kapitol vyšetřuje původ (etymologii) zkoumaného jevu, jeho formu a funkci v barokních textech, jeho slovosledné pozice klauzální i v klitické skupině.

Kladně hodnotím autorovu terminologii vytvořenou a zdůvodněnou v úvodní části práce a jednotně pak užívanou v celém díle. K pozitivním stránkám práce jako celku patří dále i její formulační složka, správná a elegantní spisovná čeština, pozorně a pečlivě provedená i graficky, prakticky bez překlepů. K vědeckým hodnotám monografie nepochybně přispívá rozsáhlá kapitola sekundární literatury předmětu vydané internetových tiskem, vedle toho pak řada nepublikovaných prací absolventských a zdrojů internetových; vyčleněny do samostatného odstavce v závěrečném přehledu odborné literatury jsou též staré slovníky a gramatiky, z nichž autor čerpal nejen poučení věcné a literární, ale přejímal z nich i některé doklady svého barokního jazykového materiálu. Stovky těchto bibliografických čísel nejsou uvedeny jen s povrchním odkazem na svůj titul, nýbrž jsou na mnoha místech práce uváděny zevrubně, autor se jich často dovolává pro potvrzení a objasnění svého stanoviska nebo se k nim staví polemicky. Prokazuje tak podrobnou faktickou znalost odborné literatury a vlastně i dokonalého věcného zvládnutí svého tématu.

Předložený spis splňuje požadavky kladené na úroveň habilitačních prací v daném oboru, a proto jej doporučuji, aby byl přijat k habilitačnímu řízení.

V Brně dne 10. května 2013.

Radoslav Večerka
Prof. PhDr. dr. h. c. mult. Radoslav Večerka, DrSc.